

NOT: İşyeri açma ve çalışma ruhsatı sürecinde görev yapan teknik personelin arazi tazminatı hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-6282867

02/05/2023

Konu: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Sürecinde
Görev Yapan Teknik Personelin Arazi
Tazminatı

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: 07.04.2023 tarihli ve E-28815000-804.01-717/4680 sayılı yazı.

Başkanlığınızda tekniker unvanı ile görev yapmakta olan personele ek özel hizmet tazminatı (arazi tazminatı) verilip verilemeyeceğine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Zam ve Tazminatlar" başlıklı 152 nci maddesinde, "...Teknik Hizmetler Sınıfına dahil kadrolarda bulunan personelden açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara, buldukları kadrolar esas alınmak suretiyle, çalışılan her gün için belirlenecek oranlarda ve üçer aylık dönemler itibarıyla toplamı 60 puanı aşmayacak şekilde, dönem sonlarında ödenmek üzere ek özel hizmet tazminatı verilebilir..." hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar eki Özel Hizmet Tazminatının düzenlendiği II Sayılı Cetvelin (E) Teknik Hizmetler Bölümünün 6 ncı sırasında, "Teknik Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda bulunan personelden; büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis (sosyal tesisler dahil), işletme, fabrika ve hizmet binaları dışında olmak şartıyla arazi, şantiye, inşaat, baraj, park, bahçe, maden, açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri ve yol gibi açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara **(belirtilen mahallerde yapılan kontrollük hizmetleri dahil)**, çalışılan her gün için aşağıda gösterilen oranlarda ayrıca özel hizmet tazminatı ödenir. Faal durumdaki hizmet binalarının tadilat, bakım ve onarımı işleri açık çalışma mahalli kapsamında değerlendirilmez...

Bu ek özel hizmet tazminatının ödenmesinde ilgililerin kadroları esas alınır. Tazminatın kimlere ödeneceği; iş programları ve çalışma mahallerinin özellikleri dikkate alınarak, üçer aylık dönemler itibarıyla ilgili birim amirlerince belirlenir. Ödemeler görevin fiilen yerine getirilmesinden sonra üçer aylık dönem sonlarında yapılır..." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 160 Seri Nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde ise, "II sayılı Cetvelin (E) Teknik Hizmetler Bölümünün 6 ncı sırasında, Teknik Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda bulunan personelden; büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis (sosyal tesisler dahil), işletme, fabrika ve hizmet binaları dışında olmak şartıyla arazi, şantiye, inşaat, baraj, park, bahçe, maden, açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri ve yol gibi açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara (belirtilen mahallerde yapılan kontrollük hizmetleri dahil), çalışılan her gün için %3, %2 ve %1,2 oranlarında ek özel hizmet tazminatı ödeneceği; bu şekilde ödenecek ek özel hizmet tazminatı toplamının üçer aylık dönemler itibarıyla %60, %40 ve %24 oranlarını aşamayacağı, bu ilave tazminatın kimlere ödeneceğinin ise iş programları ve çalışma mahallerinin özellikleri dikkate alınarak, üçer aylık dönemler halinde, ilgili birim amirlerince belirleneceği ve ödemelerin görevin fiilen yerine getirilmesinden sonra üçer aylık dönem sonlarında yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, kadroları Teknik Hizmetler Bölümünün 1 ila 4 üncü sırasında sayılanlara, söz konusu ek özel hizmet tazminatının ödenebilmesi için;

a) Bu personelin büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis (sosyal tesisler dahil), işletme, fabrika ve hizmet binaları gibi "kapalı mahaller" dışında arazi, park, bahçe, şantiye, inşaat, maden,

açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri, yol, tünel, demiryolu, büyük içme suyu, köprü, kıyı yapıları, baraj v.b. açık çalışma mahallerinde görevlendirilmiş ve bu mahallerde fiilen çalışmış olmaları,

b) Söz konusu görevlendirmelere ilişkin olarak ilgili birim amirlerince belirlenen görev ve isimleri ihtiva eden listelerin ibrazı, yeterli olacaktır.

Faal durumdaki hizmet binalarının tadilat, bakım ve onarım işleri açık çalışma mahalli kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Söz konusu ek özel hizmet tazminatı oranları, kontrol edilen cetvellerde gösterilmeyecektir.

Bu ödeme ilgililerin kadroları esas alınarak görevin fiilen yerine getirilmesinden sonra üçer aylık dönem sonlarında yapılacaktır. Söz konusu listeler programlanmış ve önceden bilinebilen işler dikkate alınarak hazırlanacak, muhtemel işler söz konusu listelerde yer almayacaktır.

İlgili birim amirlerince hazırlanan listelerde yer almamakla birlikte, yukarıda belirtilen açık çalışma mahallerinde fiilen çalıştığını tevsik edenlere, birim amirlerinin onayı ile söz konusu ödeme yapılabilecektir.

Birim amirleri, iş programlarını ve personelin bir önceki üç aylık dönemlerindeki büro içi ve büro dışı çalışmalarını dikkate alarak her üç ayda bir ek özel hizmet tazminatı ödemesi yapılacak personel listelerini yeniden gözden geçireceklerdir. Birim amirlerince düzenlenecek listelerde personelin unvanı, adı-soyadı ve görevlendirildiği işler ayrıntılı olarak yer alacaktır.

Üç aylık görevlendirme listeleri hazırlanırken önceki dönemler ve önceki yıllardaki iş programları ile personelin çalışma mahalleri göz önünde bulundurulacaktır...” açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mezkûr Kanun, Bakanlar Kurulu Kararı ile Tebliğin konuya ilişkin hükümlerinin birlikte tetkikinden;

- Arazi tazminatının teknik hizmetler sınıfına dahil kadrolarda bulunan personelden açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara ödeneceği,

- Açık çalışma mahallinden ne anlaşılacağı hususunun ayrıntılı olarak belirtildiği,

- Tazminatın kimlere ödeneceği, iş programları ve çalışma mahallerinin özellikleri dikkate alınarak, üçer aylık dönemler itibarıyla ilgili birim amirlerince belirleneceği

- Birim amirlerince belirlenen görev ve isimleri ihtiva eden listeler oluşturulması gerektiği,

- Birim amirlerince düzenlenecek listelerde personelin unvanı, adı-soyadı ve görevlendirildiği işlerin ayrıntılı olarak yer alacağı,

- Bu listelerin programlanmış ve önceden bilinebilen işler dikkate alınarak hazırlanacağı, muhtemel işlerin söz konusu listelerde yer alamayacağı,

- Listelerde yer almamakla birlikte, açık çalışma mahallerinde fiilen çalıştığını tevsik edenlere, birim amirlerinin onayı ile söz konusu ödemenin yapılabileceği,

- Birim amirlerinin, iş programlarını ve personelin bir önceki üç aylık dönemlerindeki büro içi ve büro dışı çalışmalarını dikkate alarak her üç ayda bir ek özel hizmet tazminatı ödemesi yapılacak personel listelerini yeniden gözden geçirmeleri gerektiği,

- Üç aylık görevlendirme listeleri hazırlanırken önceki dönemler ve önceki yıllardaki iş programları ile personelin çalışma mahallerinin göz önünde bulundurulacağı, anlaşılmaktadır.

Açık çalışma mahallerine yapılan kontrollük faaliyetleri de açık çalışma mahallerinde fiilen çalışma olarak kabul edilmektedir. Bu minvalde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğinin tetkik edilmesi gerekmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin;

13 üncü maddesinde, “İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kontrol edilir. İşyerinin bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat kesinleşir. Kontrol görevini yerine getirmeyen yetkili idare görevlileri hakkında kanunî işlem yapılır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapılacak denetimlerde mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde, işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir.

Verilen süre içinde tespit edilen noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde, ruhsat iptal edilerek işyeri kapatılır. Ayrıca ilgililerin yalan, yanlış ve yanıltıcı beyanı varsa haklarında kanunî işlem yapılır.” hükmü,

21 inci maddesinde, “Yer seçimi ve tesis kurma izni verilmiş veya deneme izni sonunda çalışmasında sakınca bulunmadığı anlaşılan birinci sınıf gayrisihhî müesseselerin çalışabilmesi için müracaatı takip eden yedi gün içinde yetkili idarenin inceleme kurulu tarafından yerinde inceleme yapılır. Çevre izni veya çevre izin ve lisans belgesi mevzuat hükümlerine uygun olan yerler için diğer tüm bilgi ve belgeler de dikkate alınmak suretiyle, Örnek 4’teki açılma izni raporu düzenlenir ve yetkili idareye sunulur. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından üç gün içerisinde işyeri açma ruhsatı düzenlenir.

Birinci sınıf gayrisihhî müessese başvuru ve beyan formunda yer alan bilgiler esas alınarak bir ay içinde yapılan denetimlerde, beyan edilen hususlara aykırı bir durumun tespiti halinde ilgililer hakkında gerekli kanunî işlem yapılır. Aykırılık ve noksanlıklar toplum ve çevre sağlığı açısından bir zarar doğurmuyorsa, tedbirlerin alınması ve noksanlıkların giderilmesi için bir yılı geçmemek üzere süre verilir. Verilen süre içinde aykırılık ve noksanlıklarını gidermeyen işletmelerin faaliyeti söz konusu aykırılık ve noksanlıklar giderilinceye kadar durdurulur.” hükmü,

23 üncü maddesinde, “...

İkinci ve üçüncü sınıf işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idare tarafından bir ay içinde kontrol edilir. Bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde, ilgili, çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yetkili idareler tarafından yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, ikinci fıkrada belirtilen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde, işyerine bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir. Verilen süre içinde noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde verilmiş olan ruhsat, yetkili idare tarafından iptal edilerek işyeri kapatılır ve ilgililer hakkında ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ayrıca yasal işlem yapılır...” hükmü,

24 üncü maddesinde “ Gayrisihhî müesseseler, çevre ve toplum sağlığı açısından yetkili idareler tarafından denetlenir. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği kişi gerekli tedbirleri almak veya aldırarakla sorumludur.” hükmü,

Ek 3 üncü maddesinde, “13 üncü maddenin birinci fıkrası, 21 inci maddenin ikinci fıkrası ve 23 üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca yapılacak ilk denetimden sonra yetkili idarelerce yapılacak denetimlerde, işletmecinin kusurlu fiili sebebiyle iş yerinde oluşmuş, mer’i mevzuata aykırılıkların ve noksanlıkların tespiti halinde, bu aykırılıkların ve noksanlıkların giderilmesi için işletmeciye bir defaya mahsus onbeş günlük süre verilir. Verilen süre içinde tespit edilen aykırılıkların ve noksanlıkların giderilmemesi halinde 1608 sayılı Kanunun 1 inci maddesi gereğince işletmeciye idari para cezası verilir. Ayrıca gayrisihhî müesseselerde aykırılık ve noksanlıklar giderilinceye kadar, sıhhi müesseselerde ise yetkili idarenin öngördüğü ve onbeş günden fazla olmayan bir süre kadar faaliyetin menine karar verilir. Aykırılıkların ve noksanlıkların giderildiğinin tespiti halinde iş yeri hakkında verilmiş olan men kararı derhal kaldırılır. Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri bakımından 2559 sayılı Kanunun 6 ncı ve 8 inci madde hükümleri saklıdır.

(Ek fıkra:RG-25/12/2020-31345-C.K-3327/1 md.) Ana faaliyet konusuna tali faaliyet olarak vale hizmetini işleten işyerlerince yukarıdaki fıkrada belirtilen idari yaptırımlara rağmen aykırılık ve noksanlıkların faaliyetten men edilen süre içerisinde giderilememesi durumunda bu işyerlerine ait ruhsata işlenen tali faaliyet kısmı iptal edilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlerin birlikte tetkikinden, işletmelerin ruhsata uygunluğu veya iş yeri denetim ve kontrolü faaliyetinin süreklilik arz eden bir faaliyet olduğu anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, Ruhsat ve Denetim M¼d¼rl¼g¼nde g¼rev yapan tekniker unvanlı personelin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almak için Belediyenize başvuran işlemlerin ruhsata uygunluğu veya iş yeri denetim ve kontrol¼n¼n "açık çalışma mahallinde kontroll¼k faaliyet kapsamına" girdiği ve yukarıda yer verilen kriterler çerçevesinde yapılması halinde ek özel hizmet tazminatı (arazi tazminatı) ödenmesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel M¼d¼r¼